

travelbook

Drezno i Saksonia

Bezdroża

ERGO
HESTIA

Autor przewodnika: Andrzej Kłopotowski

Redaktor prowadzący: Paweł Sondej

Redakcja: Łukasz Karolewski

Korekta: Bartosz Szpojda

Opracowanie kartograficzne: Magdalena Krocza

Źródło pochodzenia danych kartograficznych:

OSM (www.openstreetmap.org)

Redakcja techniczna: Miron Kokosiński

Skład: Sabina Binek, Łukasz Krzak

Projekt okładki: materiały graficzne zostały wykorzystane za zgodą

Shutterstock Images LLC.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?bedst3>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie III

ISBN: 978-83-283-6378-6

Copyright © Helion, 2019

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

Spis treści

ATRAKCJE DREZNA I SAKSONII	6
----------------------------	---

INFORMACJE PRAKTYCZNE 11

PRZED WYJAZDEM	12
----------------	----

Wybór czasu podróży	12
---------------------	----

Mapy, rozmówki, przewodniki	12
-----------------------------	----

Formalności wizowo-paszportowe, przekraczanie granic	13
--	----

Co zabrać?	13
------------	----

DOJAZD	14
--------	----

Podróż samolotem	14
------------------	----

Podróż samochodem	14
-------------------	----

Podróż pociągiem	15
------------------	----

Podróż autobusem	15
------------------	----

NA MIEJSCU	16
------------	----

Transport publiczny	16
---------------------	----

Samochód	16
----------	----

Noclegi	16
---------	----

Wyżywienie	16
------------	----

Pamiątki	17
----------	----

INFORMATOR A-Z	18
----------------	----

INFORMACJE KRAJOZNAWCZE 23

KRAJOZNAWCZE ABC	24
------------------	----

Charakterystyka geograficzno-przyrodnicza	24
---	----

Polityka	25
----------	----

Gospodarka	28
------------	----

SPOŁECZEŃSTWO	29
---------------	----

Ludność	29
---------	----

Religia	29
---------	----

KULTURA I SZTUKA	30
------------------	----

KUCHNIA SAKSONII	34
------------------	----

DREZNO _____ 35**ŚRODKOWA SAKSONIA** _____ 85

MIŚNIA _____ 86

RADEBEUL _____ 96

MORITZBURG _____ 99

PIRNA _____ 102

SZWAJCARIA SAKSOŃSKA _____ 107

WSCHODNIA SAKSONIA _____ 115

GÖRLITZ _____ 116

ŻYTAWA _____ 128

LÖBAU _____ 136

BUDZISZYN _____ 140

BAD MUSKAU _____ 147

POŁUDNIOWA SAKSONIA _____ 151

CHEMNITZ _____ 152

ZWICKAU _____ 163

FREIBERG _____ 168

OLBERNHAU _____ 174

ANNABERG-BUCHHOLZ _____ 179

SCHNEEBERG _____ 181

ZACHODNIA SAKSONIA _____ 185

LIPSK _____ 186

MITTWEIDA _____ 207

COLDITZ _____ 210

GRIMMA _____ 212

TORGAU _____ 215

INDEKS _____ 219

Spis planów i map

Drezno - Nowe Miasto	64
Drezno	76–77
Miśnia	86
Görlitz	116
Budziszyn	141
Chemnitz	155
Lipsk	188–189

Legenda

- Świątynia chrześcijańska (kościół, cerkiew, zbor)
- Synagoga, inny obiekt związany z kulturą żydowską
- Meczet, inny obiekt związany z kulturą muzułmańską
- Świecki obiekt zabytkowy
- Ruina trwała, obiekt archeologiczny
- Muzeum, galeria
- Inna atrakcja
- Atrakcja przyrodnicza
- Atrakcyjny obiekt przyrody nieożywionej
- Punkt informacji turystycznej
- Dworzec kolejowy
- Dworzec autobusowy
- Stacja metra
- Lotnisko
- Obiekt noclegowy (dowolnego typu)
- Kemping
- Obiekt gastronomiczny (dowolnego typu)
- Supermarket, sklep, targ, bazar
- Kawiarnia internetowa, strefa Wi-Fi
- Poczta
- Ośrodek zdrowia, szpital
- Apteka
- Policja
- Inny obiekt (sklep, biuro, kasa itp.)
- Plaża
- Kąpielisko, basen
- Przystań promowa, port

REZYDENCJE I ZAMKI

Pałacyk myśliwski Moritzburg

Podmiejska rezydencja zachwyca do dziś barokowym przepychem. Zwiędzających zaskakuje sypialnia, do której udekorowania wykorzystano dwa miliony ptasich piór.

Park Mużakowski

Rozciąga się na obu brzegach Nysy Łużyckiej. Założenie, które stworzył książę Hermann Ludwik Heinrich von Pückler-Muskau, to przykład parku krajobrazowego w stylu angielskim.

Twierdza Königstein

Górska twierdza wznosząca się na skale, zawieszona nad płynącą w dole Łabą. Jedna z największych atrakcji Szwajcarii Saksońskiej.

Zamek Hartenfels

Renesansowa rezydencja Wettinów w Torgau. W historii zapisała się jako miejsce, gdzie Marcin Luter konsekrował pierwszą kaplicę zbudowaną zgodnie z reformacyjnymi zasadami.

Zwinger w Dreźnie

Wzniesiona przez Augusta Mocnego rezydencja została z pietyzmem odbudowana po wojnie. Dziś uchodzi za jeden z najpiękniejszych barokowych pałaców w Europie.

Atrakcje Drezna i Saksonii

Kup książkę

Poleć książkę

NAJWAŻNIEJSZE ŚWIĄTYNIE

Frauenkirche i Kościół Dworski w Dreźnie

Dwie perły baroku. Pierwsza świątynia, podniesiona z gruzów, znów góruje nad staromiejską częścią Drezna. Druga to mauzoleum Wettinów.

Kościół św. Tomasza w Lipsku

Świątynia, która na stałe zapisała się w historii muzyki. Kantorem był tu Jan Sebastian Bach. Tutaj też znajduje się grób artysty.

Ruiny klasztoru Altzella

Dziś to romantyczny park stworzony w miejscu średniowiecznego opactwa, które było ośrodkiem życia duchownego.

Katedra NMP we Freibergu

Średniowieczna perełka, gdzie styl romański przeplata się z gotykiem. Ozdobami są tu niezwykle ambony.

Klasztory Marienthal i Marienberg

Dwa założenia we wschodniej części landu, nazywane katolickimi wyspami w ewangelickiej Saksonii.

Kup książkę

Poleć książkę

NAJCIEKAWSZE MUZEA

Muzeum Porcelany w Miśni

Wizyta w Miśni pozwala poznać proces wytwarzania porcelany. Na wystawie pokazywane są przedmioty wykonane na miejscu, a także porcelana z różnych zakątków świata.

Wystawa *Terra mineralia* we Freibergu

Zamek w tym górniczym miasteczku s krywa wspaniałą kolekcję minerałów. Nawiązuje w ten sposób do tradycji regionu Rudaw.

Muzeum NRD w Radebeul

Placówka, która dzięki tysiącom eksponatów dokumentujących życie codzienne w NRD pozwala odbyć podróż w czasie.

Zwinger i Zamek w Dreźnie

Skrywają skarby kolekcjonowane przez Wettinów. Najpiękniejsze eksponaty znajdują się w Galerii Starych Mistrzów i Kolekcji Porcelany na terenie Zwingeru oraz w tzw. Zielonym Sklepieniu na Zamku.

Muzeum Alberta Horcha oraz kolekcja trabantów w Zwickau

Coś dla miłośników motoryzacji. Pierwsza z placówek pozwala obcować z automobilami marek Horch, Audi, Wanderer i DKW, produkowanymi na początku XX w. Druga – z produktem, który w czasach NRD był prawdziwym obiektem westchnień.

ZABYTKI KULTURY LUDOWEJ

Kurort Seiffen

Miasteczko w Rudawach, które słynie z produkcji drewnianych zabawek.

Obercunnersdorf

Najciekawsza z wiosek w Krainie Domów Przysłupowych. Z uwagi na nietypową zabudowę w całości została uznana za zabytek.

Niederzönitz i Olbernhau

Niewielkie miejscowości w Rudawach. W pierwszej można zobaczyć, jak produkuje się papier. W drugiej – jak wytopiano metale.

Budiszyn i Kamenz

Dwa najważniejsze ośrodki mniejszości łужиckiej w Saksonii. Kulturę przybliża Muzeum w Budiszynie.

Kup książkę

Poleć książkę

CUDA NATURY

Szwajcaria Saksońska

Niezwykła kraina rozciągająca się tuż za granicami Drezna. Skałki zwane Basteja, wznoszące się nad Łabą, są jednym z najczęściej fotografowanych miejsc w Saksonii.

Skamieniały Las

Datowane na 291 mln lat pnie drzew, które znaleziono pod Chemnitz. Dziś prezentowane są w Muzeum Historii Naturalnej.

Krajobrazy Rudaw

Pogórniczy krajobraz na południu Saksonii.

Winnice w dolinie Łaby

Porośnięte krzewami winorośli wzgórze nad Łabą są charakterystycznym elementem środkowej Saksonii. Dobrze tu wpaść w porze zbiorów, gdy organizowane są festyny.

Kup książkę

Poleć książkę

Drezno

Kup książkę

Poleć książkę

Drezno

Drezno (Dresden) to miasto sporej wielkości, w którym mieszka 536 tys. osób. Na zwiedzanie warto przeznaczyć przynajmniej kilka dni. Choć na pozór starówka nie wydaje się zbyt rozległa, dobrze jest ją powoli poznawać, oglądając odnawiane z pietyzmem zabytki. Także wizyty w licznych muzeach, których nie powinniśmy pominąć, zajmą sporo czasu. Żelazne punkty zwiedzania to Galeria Dawnych Mistrzów oraz bogata kolekcja porcelany na terenie Zwingeru, a także Zielone Sklepienie, czyli skarbiec zamkowy. Ciekawych muzeów jest jednak znacznie więcej – należałoby tu wspomnieć Muzeum Higieny, Albertinum czy różnorodne ekspozycje

zamkowe. Koniecznie trzeba też odwiedzić dzielnicę Loschwitz oraz podmiejską rezydencję Pillnitz.

HISTORIA

Dzieje Drezna nierozdzielnie wiążą się z Wettinami. Po raz pierwszy gród nad Łabą wspomniany został w 1206 r. Wiadomo, że obok miasta w obrębie murów, w rejonie, gdzie dziś stoi Frauenkirche, znajdowało się przedmieście. I choć już w 1216 r. Drezno określano mianem miasta, to jego rozwój na dobre rozpoczął się dopiero w 1485 r. wraz z rozbięciem rodu Wettinów na dwie linie: Ernestynów i Albertynów. Pierwszy

▼ Kościół Dworski i pomnik króla Johanna von Sachsen

Kup książkę

Poleć książkę

objęli Vogtland i część Turyngii. Drudzy na swą rezydencję wybrali właśnie Drezno.

Wygląd miasta zaczął zmieniać się pod koniec XV w. Po wielkim pożarze, który strawił Drezno, odbudowano je już nie jako drewniane, lecz murowane. Powoli zaczął zadomawiać się w nim styl renesansowy, ale już w XVII stuleciu na dobre został on wyparty przez barok, z którego Drezno słynie do dziś.

Mimo że w 1517 r. w nieodległej Wittenberdze Marcin Luter ogłosił swoje tezy, aż do 1539 r. Drezno pozostawało miastem katolickim. Dopiero po śmierci Jerzego Brodatego przedstawiciele albertyńskiej gałęzi Wettinów przyjęli nowe prądy religijne. Luteranizm dominował aż do końca XVII w. Kolejne zmiany nastąpiły za panowania Fryderyka Augusta I, który – by przyjąć koronę Polski – przeszedł na katolicyzm. Władca znany w Polsce jako August II Mocny odmienił całkowicie wizerunek Drezna. W panoramie miasta pojawił się Zwinger, a nad Łabą, w sąsiedztwie zamku, zaczęto budować katolicki tzw. Kościół Dworski. Drezno stało się artystycznym miastem, w którego krajobrazie szczególnie zapisał się architektki Matthäus Daniel Pöppelmann oraz George Bähr. Pierwszy był nadwornym architektem Augusta II Mocnego, drugi wzniósł na Nowym Rynku kościół Frauenkirche. Twierdza Drezno zmieniła się w miasto rezydencjalne.

Krach nastąpił wraz z wojną siedmioletnią, która trwała w latach 1756–63. Po opanowaniu sytuacji dotarły tu echa rewolucji francuskiej, którą podchwycili mieszkańcy saksońskiej stolicy. Do tego doszło błędne z dzisiejszej perspektywy przymierzenie się z Napoleonem i przystąpienie do Związku Reńskiego. Po porażce Bonapartego Saksonia utraciła część swego terytorium. Jednak – paradoksalnie – był

to dobry czas dla kultury. Obok Zwingeru stanęła Opera według projektu Gottfrieda Sempera, wystawiane były kolejne spektakle, rozwijała się Akademia Sztuk Pięknych. Z kolei druga połowa XIX w. to industrializacja połączona z budową sieci kolejowej, rozwojem żeglugi parowej na Łabie oraz uruchomieniem zelektryfikowanych linii tramwajowych. Wiek XX przyniósł powołanie republiki oraz abdykację Fryderyka Augusta III w dniu 13 listopada 1918 r., co zakończyło 800-letnie rządy Wettinów w Saksonii.

Dwudzieste stulecie to oczywiście mroczne rządy nazistów i noc kryształowa, podczas której splonęła dreźnieńska synagoga. Na czarnych kartach historii zapisała się też noc z 13 na 14 lutego 1945 r. Wówczas to lotnictwo alianckie zbombardowało śródmieście Drezna. W efekcie zabytkowe centrum zamieniło się w morze gruzów. W czasach Niemieckiej Republiki Demokratycznej wiele obszarów miasta zabudowano blokami z wielkiej płyty, ale z gruzów podnoszono też zabytki, ze Zwingerem na czele. Po zjednoczeniu Niemiec nowi rządzący musieli się zmierzyć z problemem, którym była przepaść gospodarcza, jaka dzieliła stare landy od tych ze wschodnich Niemiec.

Już w XXI w. Drezno dwukrotnie zmagало się z powodzią. Łaba, która wylewała w 2002 r., a następnie w 2013 r., niszczyła m.in. staromiejską część stolicy Saksonii, a także dzielnicę Loschwitz. Dziś skutki wysokiej wody są właściwie niezauważalne. Wciąż jednak trwa odbudowa z wojennych zniszczeń kwartałów staromiejskich. Nad Nowym Rynkiem znów dumnie wznosi się kopuła Frauenkirche, ale wokół placu nadal można jeszcze zobaczyć fundamenty przedwojennych budynków, które czekają na rekonstrukcję.

ZWIEDZANIE DREZNA

Zorganizowane wycieczki po Dreźnie zazwyczaj zaczynają się przy Zwingerze, by następnie poprowadzić do Opery i zamku. Kolejnym punktem zwiedzania jest spacer przez tarasy Brühla do odbudowanego kościoła Frauenkirche. I na tym koniec. My proponujemy znacznie dłuższą wędrowkę, bo Drezno ma do zaoferowania dużo więcej atrakcji. Poniżej opisanych jest 10 tras spacerowych przez Stare Miasto, Nowe Miasto oraz dzielnice willowe i rezydencje.

WARTO ZOBACZYĆ

Wokół Zwingeru i placu Teatralnego

★ **Zwinger** (między Ostra-Allee, Sophienstraße oraz Theaterplatz) to bez dwóch zdań wizytówka Drezna. To też perła architektury barokowej, której budowę architektowi

Matthäusowi Danielowi Pöppelmannowi zlecił August Mocny. Prace budowlane trwały od początku XVIII w. do roku 1732. Skrzydło północne – od strony Łaby – uzyskało swój kształt dopiero wiek później. Co ciekawe, Zwinger nie był rezydencją mieszkalną, lecz pełnił wyłącznie funkcje reprezentacyjne. Z założenia miał służyć rozrywce, stąd też od początku jego istnienia lokowano tu kolekcje dzieł sztuki czy porcelany.

Na teren założenia pałacowego prowadzi **Brama Koronna** (Kronentor) umieszczona w południowo-zachodnim skrzydle. Nazwę wzięła od korony wieńczącej pękatą kopułę dachu. Obok niej dostrzec można orły. Nie jest to przypadek. Wszak August Mocny zasiadał również na polskim tronie. Za bramą rozciąga się symetryczny dziedziniec z czterema **fontannami**. Z trzech stron okalają go niskie zabudowania skrzydeł pałacu. Ponad nie wybijają się tylko **pawilony i salony**.

Nad skrzydłem południowo-wschodnim góruje połączony z bramą **Pawilon Zegarowy** (Glockenspielpavillon) zwany też

Kup książkę

Poleć książkę

Miejskim, nad przeciwległym zaś **Pawilon Wałowy** (Wallpavillon). Pierwszy z nich nazwę zawdzięcza kurantom wykonanym w Miśni, wygrywającym 24 melodie. W jego fasadzie od strony dziedzińca widać tarczę zegarową i białe, porcelanowe dzwonki. Na ścianie zewnętrznej dostrzec można pamiątkę z czasów wojennych – to napis po rosyjsku, „Muzeum sprawdzone. Min nie ma”.

Drugi pawilon – w 2015 r. przeszedł remont – jest niejako symetrycznym odbiciem Pawilonu Zegarowego. Na fasadach można znaleźć przekrój barokowych dekoracji: atlantów, głów i waz. Wieńczą je figury Herkulesa podtrzymującego ziemski glob. Po schodach w pawilonach można wejść na **dach**, który zdobią liczne rzeźby – zabawne putta oraz wazy. W północno-zachodnim skrzydle krywa się jeszcze jedna niespodzianka. To **sztuczna grota z fontanną nimf** (Nymphenbad), która zachwyca barokowym przepychem.

Główne miejsce na niewielkim dziedzińcu otoczonym przez rzeźby nimf zajmuje

kaskada wodna. Wchodzi się do niej przez salon w narożniku dziedzińca. W skrzydłach Zwingeru znajduje się kilka interesujących kolekcji.

★ **Galeria Starych Mistrzów** ⓘ Gemäldegalerie Alte Meister; Theaterplatz 1; www.skd.museum; śr.–pn. 10.00–18.00; wstęp 12 EUR, ulgowy 9 EUR – upoważnia również do obejrzenia Kolekcji Porcelany oraz Salonu Matematyczno-Fizycznego, zajmuje północno-wschodnie skrzydło założenia, które powstało w połowie XIX w. według projektu Gottfrieda Sempera. To dwukondygnacyjna budowla, która stylem jest dopasowana do budynków znajdujących się już za murami Zwingeru (jak opisana dalej Opera również jego projektu), ale nie kłóci się też ze starszymi obiektami wokół dziedzińca.

Prezentowane są tu obrazy gromadzone przez Augusta Mocnego oraz jego syna Augusta III. W skład kolekcji wchodzi malarstwo włoskie, niemieckie, niderlandzkie czy francuskie od XV

▼ Zwinger

Kup książkę

Poleć książkę

▲ Pawilon Zegarowy

do XVIII w. Obrazy prezentowane są na trzech poziomach.

Już w pierwszej sali natkniemy się na tryptyk *Ołtarz Drezdeński* Albrechta Dürera oraz *Madonnę Sykstyńską* Rafaela (z charakterystycznymi aniołkami u jej stóp, które stały się jednym z symboli Drezna).

▼ Brama Koronna

Kup książkę

W kolejnych salach na parterze zobaczymy prace Lucasa Cranacha młodszego (m.in. *Śpiący Herkules i Pigmeje*), Tycjana (*Śpiąca Wenus* dokończona przez Giorgona) oraz Tintoretta.

Na piętrze z kolei zaczynamy od obrazu Rembrandta *Autoportret z Saskią*, by po chwili znaleźć się w świecie Petera Paula Rubensa. Dalej eksponowane są prace Tycjana (*Grosz czynszowy*), Jana van Eycka (*Tryptyk*), Botticellego (*Sceny z życia św. Zenobiusza*) i El Greca (*Chrystus uzdrawiający ślepcę*).

Wreszcie na najwyższym poziomie obejrzeć można widoki Drezna namalowane przez Canaletta, które posłużyły – podobnie jak w Warszawie – przy powojennej odbudowie miasta. Tu też znajduje się *Dziewczynka czytająca list przy otwartym oknie* Jana Vermeera, a także *Dziewczynka z czekoladą* autorstwa Jeana-Étienne'a Liotarda.

★ **Kolekcja Porcelany** ⓘ **Porzellansammlung**; www.skdmuseum.de; wt.–nd. 10.00–18.00; wstęp 8 EUR, ulgowy 6,50 EUR, zajmuje południowo-zachodnie

Poleć książkę

skrzydło Zwingeru. Składa się na nią ok. 20 tys. eksponatów – zdaniem znawców to druga kolekcja porcelany w świecie, po tej zgromadzonej w Stambule, w pałacu Topkapi.

Ekspozycja jest naprawdę imponująca. Zaczyna się od prezentacji zbiorów z Chin oraz Japonii. Eksponaty z XVII i XVIII w. to przegląd wszelkich odmian dalekowschodniej porcelany: od białej malowanej w błękitne wzory (znanej w Europie jako Blanc de China), przez tę z dekoracjami roślinnymi, scenkami rodzajowymi, po tzw. porcelanę czerwoną i czarną. Są tu butelki do sake, filiżanki, wazy i całe zastawy stołowe.

Jednak największe wrażenie robią wyroby twórców z Miśni. W pierwszej z sal widzimy przedmioty z saksońskiej wytwórni na tle porcelany chińskiej. Z ciekawostek wyróżnić można tu kufel z monogramem Augusta Mocnego czy dzbanek w kształcie głowy wojownika z wylewką w kształcie ryby i rączką w kształcie nimfy.

W sali z dziełami sztuki sakralnej obok rzeźby *Madonny z dziecikiem*, świętych oraz apostołów znajdziemy też kompozycję *Ukrzyżowanie, Pietę*, porcelanowy model pomnika Augusta III Sasa autorstwa Johanna Joachima Kändlera oraz porcelanowy kurant z Pałacu Japońskiego. Wszystkie te prace datowane są na XVIII w. Koniecznie trzeba zobaczyć też porcelanowy bukiet kwiatów wykonany w Paryżu. Był to prezent przesłany wiosną 1749 r. dla 17-letniej Marii Józefiny, córki elektora Saksonii i króla Polski Augusta III, przez kandydata do tronu Francji Ludwika Ferdynanda Burbona, syna Ludwika XV.

W kolejnych salach prezentowane są figurki przedstawiające zawody związane z rolnictwem, przedstawiciele różnych narodów (jest wśród nich też

Polak z szabelką) oraz scenki z *commedii dell'arte*, popularnej na dworze w XVIII w. Dalej można obejrzeć naturalnej wielkości zwierzęta (psy, koty, małpy, ptaki, a nawet lwy, niedźwiedzie i nosorożce), gigantyczne klatki z ptakami, serwis koronacyjny Augusta III z 1734 r. ozdobiony herbem z Orłem i Pogonią, zastawy stołowe z lat 30. i 40. XVIII w., a także dekoracje ustawiane w centralnej części stołu.

Salon Matematyczno-Fizyczny

i **Mathematisch-Physikalischer Salon**; www.skdmuseum.de; wt.–nd. 10.00–18.00; wstęp 8 EUR, ulgowy 6,50 EUR, ulokowany został z kolei w północno-zachodniej części Zwingeru. Jest zbiorem przyrządów wykorzystywanych w takich dziedzinach nauki jak matematyka, fizyka, geodezja, kartografia czy astronomia. Inicjatorem stworzenia kolekcji był August Mocny.

Salon składa się z czterech głównych części. Na pierwszym piętrze eksponowane są przyrządy związane ze światłem (soczewki, lupy, lustra i pompy próżniowe z XVIII w.). Drugą z sal zagospodarowano zabawkami mechanicznymi z XVI i XVII w., bezmianami, przyrządami mierzniczymi i cyrkłami. Ciekawy jest zbiór zegarów. To przegląd czasomierzy produkowanych od XVI w. do współczesności. Tu też znajdziemy specyficzny kalkulator z 1650 r. Wreszcie ostatnia z sal poświęcona jest kosmosowi. Zebrano w niej globusy – najstarsze, arabskie, pochodzą z XIII w., najmłodsze to odzwierciedlenia Ziemi, Marsa oraz nieboskłonu, datowane na XIX w.

Stajnie i Ujeżdżalnia (Pferdeställe, Reithalle; Am Zwingerteich) oraz **Oranżeria** (Orangerie, Ostra-Allee) to jeszcze trzy elementy założenia pałacowego. W porównaniu jednak do Zwingeru, są zapomniane, nikt tu właściwie nie zagląda. **Stajnie** to

zawieruchy, przetrwały też liczne, godne uwagi średniowieczne, barokowe i secesyjne kamienice. Miasto, przez lata podzielone granicą na część niemiecką i polską, dziś – po otwarciu granic – znów udaje się łączyć w jeden organizm. Różnice, choćby w zabudowie, między zachodnim Görlitz a wschodnim Zgorzelcem zauważalne są jednak gołym okiem.

HISTORIA

O tym, że Görlitz istniało już w 1071 r., świadczy zapis o przekazaniu przez Henryka IV wsi *villa gorelic* biskupom miśnieńskim. Jednak miasto zaczęło się rozwijać dopiero po tym, gdy Górne Łużyce zostały czeskim lennem. Szczególny rozkwit nastąpił w XIII stuleciu, gdy zaczęło się kształtować ściśle centrum w rejonie dzisiejszego Górnego Rynku. Potwierdzeniem tego faktu było nadanie praw miejskich w 1303 r., a także prawa do bicia własnych monet. W kolejnych wiekach miasto należało do księstwa jaworskiego, a w latach 60. XV w. znalazło się pod panowaniem Macieja Korwina, króla węgierskiego.

W skład Elektoratu Saksonii weszło w 1635 r. na mocy pokoju praskiego. Po kongresie wiedeńskim stało się częścią prowincji śląskiej. Wiek XIX to okres industrializacji miasta. Powstały wówczas fabryki tekstylne i zakłady wagonowe. Miejscowy browar zaczął warzyć piwo. W 1847 r. Görlitz połączono z saksońską i pruską siecią kolejową.

Działania na rzecz przemysłu przyczyniły się też do zmiany wizerunku miasta. Już w 1833 r. rozebrano mury miejskie, co pozwoliło rozrastać się miejscowości na południe. Na początku XX w. nowa zabudowa sięgnęła dworca kolejowego,

Związek Sześciu Miast

W 1346 r. Görlitz wraz z Budziszynem, Kamenz, Lubaniem, Löbau i Żytawą zawiązały tzw. Górnołużycki Związek Sześciu Miast. Cel sojuszu stanowiła ochrona szlaków handlowych. W tamtych czasach pokój w regionie był często zagrożony. Górne Łużyce były obiektem pożądania książąt z pobliskich terenów, a ważne połączenia – takie jak Via Regia – padały atakiem rabusiów. Związek Sześciu Miast otrzymał aprobatę późniejszego cesarza Karola IV. Pod jego egidą miasta przeżyły rozwój gospodarczy i kulturowy. Okazałe ratusze i domy mieszczkańskie, wyniosłe kościoły i fortyfikacje obronne świadczą o rozkwicie miast w owych czasach i stwarzają niezwykłą atmosferę.

zaczęła się też pojawiać za torami kolejowymi. W tym samym czasie otwarto szpital oraz halę miejską. Rozwijała się też dzielnica na prawym brzegu Nisy Łużyckiej (dziś Zgorzelec).

Görlitz szczęśliwie uniknęło zniszczeń podczas II wojny światowej. Wycofujące się wojska niemieckie wysadziły jedynie mosty spinające brzegi Nisy Łużyckiej. Podział miasta na część niemiecką i polską nie przysłużył się jednak ani Görlitz, ani Zgorzelcowi. Przez długie lata były to prowincjonalne miasta. Dopiero po zjednoczeniu Niemiec rozpoczęła się renowacja starówki. Większą uwagę zaczęto też przykładać do dziedzictwa kulturowego. Powołane do życia w 1998 r. Europejskie Miasto Görlitz/Zgorzelec na dobre zaczęło żyć wraz z wejściem Polski do Unii Europejskiej. W 2004 r.

zrekonstruowano most Staromiejski, odnowiono bulwary nadrzeczne. Wejście Polski do strefy Schengen sprawiło, że zniknęły posterunki graniczne, a uciążliwe kontrole stały się tylko wspomnieniem. Dziś nikt nie sprawdza przechodniów, którzy bez problemów korzystają z dobrodziejstw jednej i drugiej strony miasta. Władze Görlitz czynią starania, by starówka z domami kupieckimi oraz zabytkami secesyjnymi została wpisana na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego UNESCO.

WARTO ZOBACZYĆ

Stare miasto w Görlitz można podzielić na kilka rejonów. Najbardziej na północ położona jest **fara św.św. Piotra i Pawła**. Centralna część starówki rozciąga się wokół

▼ Fara św.św. Piotra i Pawła

dwóch **rynków** – **Górnego** (Obermarkt) i **Dolnego** (Untermarkt). Wreszcie najbardziej na południe zabytki zlokalizowane są wokół **placu Pocztowego** (Postplatz). Na obrzeżach centrum znajduje się replika Grobu Pańskiego. By mieć pełen obraz miasta, trzeba też obejrzeć zabytki w Zgorzelcu. Zwiedzanie Görlitz dobrze zacząć od ogólnego spojrzenia ze strony polskiej. Najlepszym **punktem widokowym** jest ulica Ignacego Daszyńskiego. Na stronę niemiecką prowadzi stąd **most Staromiejski** (Altstädterbrücke), który w 2004 r. znów połączył dwa brzegi Nysy Łużyckiej (Lausitzer Neiße).

Stare Miasto. Część północna

★ **Fara św.św. Piotra i Pawła** 📍 **Pfarrkirche St. Peter und Paul; Bei der Peterskirche 9; III–XII pn.–sb. 10.00–18.00, nd. 11.30–18.00;**

Kup książkę

Poleć książkę

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

- 1. ZAREJESTRUJ SIĘ**
- 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI**
- 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ**

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

Travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże Ci najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami, i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne umożliwią staranne zaplanowanie podróży.

Drezno i Saksonia

Drezno to perła wschodnich Niemiec. Odbudowana po bombardowaniu w czasie II wojny światowej starówka zachwyca dziś tysiące turystów. Nad Łabę przyciągają ich również znane na całym świecie kolekcje sztuki oraz nie mniej słynna opera. Saksonia to kraina urokliwych miast i miasteczek, malowniczych twierdz i zamków oraz cudów przyrody takich jak Szwajcaria Saksońska. To też przesycona historią kraina pełna pamiątek czasów reformacji, saskich elektorów oraz... NRD.

Średniowieczne miasta

Wspaniałe **barokowe pałace**

Bogate muzea i galerie

Górskie **krajobrazy Rudaw**

Winnice, parki i ogrody

Kraina **Domów Przysłupowych**

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900

 Bezdroża

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane
• <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
• <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ebook dostępny wyłącznie na:
ebookpoint.PL

ISBN 978-83-283-6378-6

Cena 27,90 zł